

Finansklagenemnda Skade

Avgjørelse FinKN 2021-510

21.5.2021

If Skadeforsikring NUF

Lystbåt/fiskebåt

Økning av forsikringspremie ved fornyelse – tilstrekkelig varslet? – fal. § 3-3 annet ledd.

Selskapet sendte den 20.8.20 ut fornyelse av sikredes forsikringsavtale. Ifølge prisoversikten i forsikringsbeviset var årspremien økt fra kr 40 559 til kr 81 995. Dette var en økning på kr 41 436 og ca. 102 % sammenlignet med sikredes forsikringspremie for foregående forsikringsår. Selskapet viste i forsikringsbeviset til at økningen skyldes at sikrede hadde hatt flere skader enn det som lå til grunn for selskapets prisberegninger. Det var også inntatt en link til selskapets internettside hvor sikrede kunne se en oversikt over sine skader. Nemndas flertall kom til at premieøkningen ikke var varslet i tråd med fal. § 3-3 annet ledd, og viste blant annet til at sikrede verken mottok informasjon om hvorvidt premieøkningen var utløst av antall skader per produkt eller per år, eller av de totale skadeutbetalingene.

ANTATT ØKONOMISK OMFANG: kr 41 436 (premieøkning)

Saksfremstilling

Saken gjelder selskapets krav om premieøkning og spørsmålet om økningen er varselet i samsvar med forsikringsavtaleloven (fal.) § 3-3 annet ledd.

Sikrede har en forsikringsavtale med selskapet for flere ulike forsikringer som per 1.10.19 hadde en samlet årspremie på kr 34 062. Sikrede tegnet i februar 2020 en hytteforsikring som medførte at den totale årspremien økte til kr 40 559.

Selskapet sendte 20.8.20 ut fornyelse av forsikringsavtalen. Ifølge prisoversikten i forsikringsbeviset var årspremien økt til kr 81 995 som følge av at:

Du har dessverre hatt flere skader enn det som ligger til grunn for våre prisberegninger. Vi har derfor sett oss nødt til å øke prisen vesentlig for den kommende avtaleperioden. Du kan se en oversikt over skadene du har hatt på Mine sider på if.no, under Mine skader: <https://minesider.if.no/web/mine-skader/>.

Sikrede har grunnet premieøkningen sagt opp forsikringsavtalen med selskapet og flyttet forsikringene til et nytt forsikringsselskap.

Sikrede anfører at premieøkningen på 92 % er uberettiget. Sikrede har forståelse for at premien kan øke noe som følge av skadeutbetalinger, men premieøkningen i dette tilfellet er for høy.

Selskapet anfører at premieøkningen er berettiget. Premieøkningen skyldes sikredes skadehistorikk og var saklig begrunnet. Prisøkningen er forklart i forsikringsbeviset og dermed varslet i tråd med fal. § 3-3 annet ledd.

Det kom tydelig frem av informasjonen at sikrede ville få en prisøkning ved fornyelsen, og at dette skyldes sikredes skadehistorikk. Selskapet har gitt sikrede en link hvor sikrede får en direkte oversikt over skader, frekvens og utbetalinger på en enkel og oversiktlig måte.

Det er naturlig at informasjonen om prisøkningen inntas i forsikringsbeviset. Forsikringsbeviset er det sentrale avtaledokument mellom partene og inneholder øvrig prisinformasjon. Det er ikke noe lovkrav om at redegjørelsen skal inntas i et eget brev. Det er heller ikke mulig for selskapet å individuelt behandle prisøkning for hver enkelt kunde. Selskapet har et stort volum forsikringsavtaler hvor prisøkning ved fornyelse er relevant. Det må være mulig å anvende et informasjonssystem som ivaretar dette behov hos selskapet samtidig som kundene får tilstrekkelig redegjørelse etter fal. § 3-3 annet ledd.

Finansklagenemnda Skades begrunnelse

Spørsmålet er om selskapets premieøkning er i samsvar med fal.

Finansklagenemnda Skades flertall, Trine-Lise Wilhelmsen og Hege Sundby, bemerker:

Flertallet mener sikrede må gis medhold.

Det ligger utenfor nemndas mandat å overprøve selskapets premieberegning. Spørsmålet for nemnda må derfor bli om den aktuelle premieøkningen er begrunnet i samsvar med fal. § 3-3.

Selskapet plikter etter fal. § 3-3 annet ledd å varsle om endringer i "forsikringsavtalen". I nemndspraksis er det lagt til grunn at formuleringen er vid nok til å inkludere endringer i forsikringspremien, som er en del av forsikringsavtalen. Samtidig har nemnda lagt til grunn at varslingsplikten først inntreffer ved vesentlige premieøkninger, jf. eksempelvis FinKN 2019-2421 med henvisning til FinKN 2013-173, og at selskapet ikke behøver å varsle om mindre premiejusteringer.

Hvorvidt premieøkningen er vesentlig vil avhenge av beløpets størrelse og prosent, jf. eksempelvis FinKN 2014-428. Nemndas flertall kom i 2019-242 under tvil til at en premieøkning på kr 742, hvilket utgjorde 40 %, var å anse som vesentlig.

I nåværende sak var sikredes forsikringspremie for foregående forsikringsår, etter at det ble lagt til forsikring for fritidsbolig, totalt kr 40 559. Selskapet varslet den 20.8.20 en premieøkning på kr 41 436, hvilket utgjør en økning på drøye 102 %. En slik premieøkning må anses som vesentlig, både sett i forhold beløpets størrelse og i prosent.

Spørsmålet blir da om selskapet i tilstrekkelig grad har redegjort for denne premieøkningen. Kravet til informasjon må sees i sammenheng med beløpets størrelse, jf. flertallets vurdering i FinKN 2019-242. Hensynet bak varslingsreglene i fal. § 3-3 er at forsikringstakeren skal gis mulighet til å vurdere om det er aktuelt å undersøke alternative forsikringsmuligheter. Selskapet begrunnet premie økningen med:

Du har dessverre hatt flere skader enn det som ligger til grunn for våre prisberegninger. Vi har derfor sett oss nødt til å øke prisen vesentlig for den kommende avtaleperioden. Du kan se en oversikt over skadene du har hatt på Mine sider på if.no, under Mine skader: <https://minesider.if.no/web/mine-skader/>.

Sikrede gis her en oversikt over egne skader, og han kjenner presumptivt sin egen premie, slik at han kan beregne forholdet mellom premie og skade. Det fremgår imidlertid ikke om premieøkningen er utløst av antallet skader per produkt eller per år, eller av de totale skadeutbetalingene. Flertallet mener en slik oversikt er nødvendig for at forsikringstaker skal kunne vurdere alternative forsikringstilbud knyttet til hver enkelt av dekningene og er derfor under noe tvil kommet til at varselet ikke er begrunnet i samsvar med fal. § 3-3 annet ledd, jf. for så vidt FinKN 2018-774 og 2014-105. Premieøkningen kan i så fall ikke påberopes.

Nemndas mindretall, Trine Vøien, bemerker:

Mindretallet har i samsvar med mindretallsvotumet i FinKN 2014-105 og 2018-774 kommet til at det i henhold til lov og forskrift kun kreves en redegjørelse for endringen, og ikke for de

bakenforliggende variablene for prisendringen. Forskrift 2007-05-03 nr. 469 om forsikringsselskapers opplysningsplikt for avtaler om annen forsikring enn livsforsikring § 2 lyder slik:

Ved fornyelse av forsikringsavtaler regulert av forsikringsavtalelovens del A skal forsikringsselskapet på forsiden av premievarselet opplyse om den totale forsikringspremien i forrige avtaleperiode og ny total forsikringspremie.

Forskriften regulerer eksplisitt forsikringsselskapets opplysningsplikt knyttet til forsikringspremien ved fornyelse av forsikringsavtalen. Forskriften må, slik mindretallet ser det, være uttømmende for så vidt gjelder denne delen av informasjonsplikten. Hvis formålet med forskriften bare hadde vært å regulere en del av redegjørelsesplikten knyttet til premieendring, måtte det forventes at dette hadde kommet til uttrykk i forskriften.

Lovteksten i fal. § 3-3 stiller krav til redegjørelse for de "endringer" som er gjort. Når det gjelder prisen på forsikringen, er kravet til beskrivelse av endringen gjort i overensstemmelse med forskriften ved at forsikringsselskapet har redegjort for endringen i premie for de enkelte produkter. Premieøkningen, som av selskapet i forsikringsavtalen er beskrevet som "vesentlig", er begrunnet med det forhold at forsikringstaker har hatt "flere skader enn det som ligger til grunn for våre prisberegninger", dvs. skadehistorikk. Selskapet har i tillegg henvist til oversikten over alle skader som forsikringstaker enkelt kan finne på "Mine sider". Etter mindretallets oppfatning er dette tilstrekkelig informasjon til at forsikringstaker kunne ta premieforhøyelsen opp med selskapet dersom han mente at grunnlaget for premieforhøyelsen ikke var korrekt. Etter det opplyste var også forsikringstaker i kontakt med forsikringsselskap da han ble varslet om premieforhøyelsen uten at selskapet fant grunnlag for å nedjustere sin fastsatte premie for forsikringsåret. Forsikringstaker valgte som følge av dette å flytte sine forsikringer til et annet forsikringsselskap.

Avgjørelsen er avgitt under dissens.

Finansklagenemnda Skades konklusjon

Sikrede gis medhold.

Ved behandlingen deltok Trine-Lise Wilhelmsen (leder), Trine Vøien (selskapsrepresentant) og Hege Sundby (forbrukerrepresentant).